

Vuurwerk.

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Omgeving en Milieu van 13 juni 2007 van 09.00 uur tot 13.35 uur in de Statenzaal van het Provinciehuis te Groningen.

Aanwezig: dhr. J.W. Veluwenkamp (PvdA, voorzitter), dhr. J.G. Abbes (CDA), dhr. B.P.A. Blom (SP) dhr. L.A. Dieters (Pvda), mw. S.J.F. van der Graaf (Christenunie), dhr. W. Haasken (VVD), mw. A.A. Hazekamp (pvdD), dhr. H.T. Hoiting (PvhN), dhr. F.A.M. Keurentjes (CDA), dhr. E.J. Luitjens (VVD), dhr. H. van der Molen (SP), mw. I.P.A. Mortiers (PvdA), dhr. W. van der Ploeg (Groenlinks), mw. M.R. Schalijs (PvdA), mw. F. Stavast (Groenlinks), dhr. R. Stevens (Christenunie), dhr. L.A.M. Stoop (pvdD), dhr. P.G. de vey Mestdagh (D66).

Niet aanwezig: dhr. T.J. Zanen (PvhN).

Voorts aanwezig: dhr. H. Bleker (gedeputeerde), dhr. M.A.E. Calon (gedeputeerde), dhr. D.A. Hollenga (gedeputeerde), mw. C.A.M. Mulder (gedeputeerde), dhr. R.A.C. Slager (gedeputeerde), dhr. J.C.F. Broekhuizen (secretaris); dhr. Th. Poggemeier (Verslagebureau Groningen; verslag dhr. E.J.R. ter Veldhuis).

Dhr. **Meijering:** "Ik wil allereerst de PvdD even vertellen dat ik het erg op prijs heb gesteld dat zij als eerste dit onderwerp op de agenda hebben geplaatst. Ik heb wel begrepen dat het een race tegen de klok was, omdat bijna alle partijen dit punt willen agenderen, omdat het namelijk om een punt gaat dat bij alle politieke partijen erg hoor op de agenda staat: het probleem van het milieu. Vuurwerk doet mij denken aan de dagelijkse beelden... heeft voor mij te maken met geweld. Ik ben deze jaarwisseling ook mijn huis in gevluht. Ik vond het doodeng in de Nieuwe Boteringestraat. Ik wist niet waar ik het zoeken moest. En dat is niet de bedoeling voor een feest. Ik houd van feesten, ik ben zelf een tangodanser, wij gaan regelmatig optreden voor een feest. Het is heel belangrijk in de samenleving, er moet veel meer gefeest worden! Genieten van het leven! Maar hier gaat het om een heel andere kwestie. Het is toch niet zo dat voor een feestje van een paar uur er jaarlijks, in dit geval afgelopen jaarwisseling drie dodelijke slachtoffers zijn, 960 gewonden in Nederland naar het ziekenhuis moeten, waarvan ongeveer honderd opgenomen worden met lichamelijk en zwaar lichamelijk letsel. Het moet niet zo zijn dat wij voor een feestje van een paar uur wij circa € 100 miljoen de lucht in schieten, terwijl de problemen om ons heen immens zijn in de wereld. Wij moeten ons gewoon doodschamen! Dat meen ik serieus. Ik zit hier niet om iemand van een feestje af te houden. Ik wil hier graag pleiten voor een moment van bezinning, even een *time-out* nemen, even goed nadenken waar wij in godsnaam mee bezig zijn hier in Nederland. Schandalig! Ik zeg het rechthoekig tegen u allemaal als politieke vertegenwoordigers. Ik ben ervan overtuigd dat het merendeel van de bevolking – als u dat op het netvlies heeft, wat ik niet had toen ik hier op 2 januari als burger het Provinciehuis binnenstapte op de nieuwjaarsreceptie, ik had het echt niet op mijn netvlies – in de breedte, als iedere Nederlander weet wat de gevolgen zijn van een feestje van een paar uur, dan zegt het merendeel bij een referendum: "Dit moet anders". Daar gaat het om. Ik doe een dringend beroep op u om in de breedte te kijken en niet alleen naar de kwestie milieu. De kwestie milieu...ik heb cijfers gezien die ver achterhaald zijn. Er moet onderzoek komen. Vuurwerk moet jaarlijks op de politieke agenda komen, ook hier in de Staten iedereen keer terugkeren, kijken naar alternatieven. Belangrijk is natuurlijk dat we de jeugd erbij betrekken, want daar vallen de slachtoffers, tussen 10 en 19 jaar 40%. Daarom kunnen we de komende jaarwisseling een *time-out* nemen, kijken hoe het anders moet met de jaarwisseling. Er zijn 101 alternatieven. We hebben hier in de provincie Groningen fantastische artiesten. Er zijn zo veel creatieve oplossingen. Wij worden bestookt met mails, op het ogenblik Trouwens D66 in de gemeenteraad heeft het nu ook op de agenda gezet, het komt binnenkort dus ook nog in de raad aan de orde. Maar dit kan echt niet! Er zijn alternatieven. Maak één groot feest..."

Dhr. **Pool**: “Ik voel me bevoorrecht in dit gezelschap. Ik had me wel voorbereid om mijn ei in vijf minuten te leggen. Ik hoop dat ik tenminste het eigeel hier kan achterlaten om mee te delen dat niemand eigenlijk lawaai nodig heeft om gelukkig te zijn. Lawaai is echter cultuur geworden in onze samenleving, eigenlijk in de hele wereld. “Al onze medewerkers zijn bezet, u wordt zo snel mogelijk geholpen.” Dat is die onzin waarmee wij allemaal te maken krijgen, wanneer we een telefoontje willen plegen, naar welke firma dan ook. Men gaat ervan uit, dat geen mens zonder stilte kan. Als er een seconde stilte valt op de radio, dan gaat het alarm af. Wij leven namelijk met terreur van geluid in winkelcentra, moderne *hightech* oorkleppen, bij voetbalwedstrijden, het uitgaanscentrum, in de disco, verschrikkelijk! De concerten. Die muur van luidsprekers kan niet groot genoeg zijn, elk jaar opnieuw. Maar wat mij nog het meest ergert, is dat wij in een paar jaren tijd het vuurwerk hebben overgenomen van de Chinezen, zonder ons daarbij af te vragen of wij in diezelfde traditie passen. Wij hebben die traditie passend gemaakt door te stellen dat wij het vuurwerk nodig hebben om onze boze geesten weg te werken. We hebben onze zintuigen gekregen als werktuig. Die vijf zintuigen hebben we gekregen om te kunnen communiceren met ons zelve en de omgeving. Het gehoor is ons belangrijkste, want dat schijnt namelijk de toegang tot de ziel te zijn. Waarom zeg ik dat? Zelfs wanneer iemand overleden is, dan nog maken we ongelofelijk veel mooie muziek voor de persoon, want wij gaan ervan uit dat hij het nog hoort. Iemand in coma wordt aan de praat gehouden met geluid. In onze gehoorgang zit ook het evenwichtsorgaan. Dat evenwichtsorgaan is een soort van sluis, een sensor van alle geluid dat op ons losgelaten wordt, om die op te vangen, te toetsen of het bij ons past. Geen wonder dat zoveel mensen uit het evenwicht geslagen worden en in feite geen raar met zichzelf weten. U moet nagaan: alle rellen en dat soort toestanden vinden plaats na een ongelofelijke kakofonie van lawaai. Ik besluit met te stellen dat er één vrouw nodig was om de cultuur van de segregatie in de VS te veranderen. Zij wilde niet opstaan die ochtend in de bus en de VS veranderen helemaal. Wij hebben een hele raar en we hebben bovendien een hele provincie. Niets gaat boven Groningen, laat het stil zijn!

Dhr. **Mul**: “ik zal het heel kort houden. Ik ben een heel gewone inwoner van de provincie Groningen. Iedere week komt de provinciepost bij mij op de deurmat. Tot mijn grote verwondering zat er veertien dagen geleden de brief van meneer Meijering tussen. Dat vond ik heel bijzonder, want het was een heel andere toezetting dan normaliter bij politieke stukken. Alleen dat al was voor mij een reden om de auteur van de brief op te bellen en te zeggen dat ik het een mooie brief vond. In de tweede plaats wil ik zeggen dat ik de vorige sprekers heel erg goed vond, want dit is een bijzonder onderwerp dat politiek gezien eigenlijk wordt weggelachen, landelijk ook. Alleen het feit al dat het aandacht heeft, vind ik heel bijzonder. Mijn beroep is musicus en muziekpedagoog en wat de vorige spreker zei, klopt helemaal. Gister heb ik met grote aandacht geluisterd naar het interview voor de VARA met de leider van de PvdD. Dat was heel erg goed. De journalist vroeg wat het effect was van geluid op dieren. Daar werd op ingegaan, maar wat de journalist niet vroeg – en dat is nog veel belangrijker – was wat het effect van geluid is op mensen. De vorige spreker had het er al over. Ik wil aan u als gedeputeerden voorstellen om een onderzoek in te stellen naar het effect van alle mogelijke geluiden in het publieke domein. Daar ligt een taboe op en het is heerlijk om dat nu te doorbreken. Dagelijks wordt men geconfronteerd met alle mogelijke effecten van geluid op het gedrag van mensen. Het Johan van Veenplein in Uithuizemeeden is daar een voorbeeld van. Dagelijks tot wekelijks komen daar jongen uit de hele regio van onze provincie. Ze verzamelen zich daar, ze zetten de deuren en ramen van de auto’s open, de muziek gaat zo hard mogelijk aan, zodat de omwonenden geen televisie meer kunnen kijken en zelfs niet meer kunnen horen. Alleen dat al is iets. In Uithuizemeeden is het iedere week jaarwisseling, om het zo te zeggen. Daar mag u als provincie aandacht aan gaan geven. Het gaat niet alleen om de jaarwisseling, maar het gaat om het *hele* jaar.”

Mw. **Dieckx**: “Andere kant van de wereld: honger, geldnood, voedselpakketten.
Nederland: vreetpartijen, drank, vuurwerkpakketten.

December: reclame in de brievenbus. Zomaar te kiezen: €75, voor €120, €200.
En alles in tien minuten de lucht in.
Vieze straten, het blijft weken liggen.
Wie ruimt het op? Ramen dicht, het stinkt. Lawaai.
Dit is wat we zien en wat we ruiken.
Dan heb ik het nog niet eens over wat onzichtbaar blijft hangen in de lucht.
Waar zal ik zijn in mijn huisje die nacht?
Mijn hondje, och mijn hondje...
Heel die maand die eeuwig schrikkende rotjes, knallen.
Haar uitlaten is een maand lang een kweiling met als hoogtepunt de bewuste nacht.
365 dagen oorlogsbeelden op tv. Raketten, geweren.
Oudjaar: dezelfde geluiden.
Andere kant van de wereld: honger, geldnood, voedselpakketten.
Nederland: vreetpartijen. €100 miljoen de lucht in. Vuurwerkpakketten.
Hier voedselpakketten, daar vuurwerkpakketten.
Of...hoe zat het nu ook weer? Of is het andersom?

Het maakt feitelijk niets uit, het is allemaal dezelfde stank, ergernis, angst, onrust.
Maar zeker en vast is er één groot verschil:
Wat ze hier voor zoveel geld de lucht in knallen, zou aan de andere kant van de wereld beter terecht komen
wat de armoede betreft.
En hoe zat het ook alweer?
Voedselpakketten, vuurwerkpakketten. Dank u.”

Mw. **Baghiti**: “Als ik soms in de stad rondfiets, valt het me op dat de meeste scholen en peuterspeelzalen
heel mooi versierd zijn met groen gras, blauwe lucht, bloempjes.

Den denk ik: “Laten we met zijn allen een goed voorbeeld heven aan de kinderen en de jeugd door diezelf-
de mooie natuur te beschermen.

Waarom? Omdat wij mensen heel kwetsbaar zijn en wij wonen in die natuur. Wij eten ervan, slapen erin,
het ons tehuis van ons allemaal. Er zijn alternatieven om het gedrag van mensen, dat soms heel moeilijk te
veranderen is...

Door er een beetje over na te denken, zijn er alternatieven te vinden. Bijvoorbeeld bij de jaarwisseling kun-
nen wij gratis allerlei voorstellingen aanbieden aan jongeren en aan volwassenen, zodat ze vrij entree krij-
gen en champagne kunnen krijgen van bijvoorbeeld 23.30 uur tot 01.00 uur. Op die manier kunnen we op
een leuke manier Oud en Nieuw afsluiten zonder lawaai en zonder toestanden. Ik vind het idee om een
vuurwerkvrij Groningen te houden, een heel leuk idee. We zeggen meestal dat er niets gaat boven Gronin-
gen, maar ik vind dat de gezondheid boven alles gaat.”

**Brief van de heer drs. J.L. Meijering van 5 april 2007 zaaknr. 24047, briefnr. 11913 over voorstellen
voor een eenmalige vuurwerk vrije jaarwisseling en structurele autoloze zondagen**

Mw. **Hazekamp** (PvdD) dankt de sprekers voor hun bijdrage. Het was heel verhelderend en geeft een
heel andere visie op het vuurwerk zoals dit rond de jaarwisseling wordt afgestoken. Zij bekent dat de brief
van dhr. Meijering aanvankelijk terzijde werd geschoven, omdat het bijna 30 graden was en men dan hele-
maal niet aan Oud en Nieuw denkt. In tweede instantie, nadat mw. Hazekamp zich wat in het onderwerp
had verdiept, schrok zij. Zij had er niet zo bij stil gestaan welke gevolgen het afsteken van vuurwerk rond de
jaarwisseling met zich meebrengt. Men kan de cijfers nalezen, er zijn rapporten verschenen van het RIVM,

TNO, het ministerie van VROM, de GGD's, etcetera. Hoewel het prachtig is om te zien en voor sommigen ook leuk om te horen, zitten er ontzettend veel nadelen aan vuurwerk. Nadelen die eigenlijk niet in verhouding staan tot het feestje en de mooie aanblik die het biedt. Allereerst geluidsoverlast, waar de insprekers het over hebben gehad. Het maakt ontzettend veel lawaai. De maximale wettelijke norm is 153 dB. Ter vergelijking: de pijngrens van mensen ligt bij ongeveer 120 dB. Als men er vanuit gaat dat de meeste dieren een beter gehoor hebben dan mensen, kan men zich voorstellen wat het allemaal voor gevolgen heeft. Het brengt enorme problemen met zich mee voor het milieu. Allereerst levert het heel veel afval op, zo'n 6 miljoen kilo papier, hout, metaal per jaar. Dat moet natuurlijk allemaal opgeruimd worden. Het levert echter ook heel veel min of meer onzichtbare gevolgen op. Het draagt bijvoorbeeld jaarlijks ongeveer 1% bij aan de totale hoeveelheid fijnstof in Nederland, 15% van het koper in het oppervlaktewater wordt volgens het RIVM veroorzaakt door vuurwerk. Koper is in die hoeveelheden giftig voor mens en dier en zit gewoon in de sloten. Er zijn ontzettend veel problemen, zeker ook bij siervuurwerk, met name voor mensen, maar ook zeker voor dieren. Er zijn zo veel dieren die tijdens de jaarwisseling de lucht in gaan – miljoenen ganzen die in een keer opvliegen – dat de neerslagradars allemaal echo's vertonen en dat het lijkt of het in heel Nederland gaat regenen. Al die problemen zijn zo serieus dat de PvdD het van belang vinden om dit op de agenda te plaatsen. Mw. Hazekamp heeft uit het Dagblad van het Noorden inmiddels begrepen dat het College van GS aangeeft dat de provincie er niets aan kan doen. Dat is misschien ook wel zo. De provincie heeft misschien niet direct wettelijke mogelijkheden om hier iets aan te veranderen of een verbod af te dwingen. De PvdD wil het College wel uitdagen om mee te denken over een vuurwerkloze jaarwisseling. De vuurwerkloos moet ruim worden gezien. De PvdD gaat er niet vanuit dat er geen vuurpijl de lucht in zal gaan, er zal ongetwijfeld vuurwerk worden afgestoken. De PvdD wil het College toch vragen om iets te doen aan bewustwording van de bevolking in Groningen, zeker gezien de enorme gevolgen voor mens, dier en milieu.

Dhr. **Blom**: (SP) dankt de insprekers. Hij vindt het heel moedig om hier te komen en zo'n verhaal te houden, wat toch niet zo'n aaibaar verhaal is. Dhr. Blom geeft toe dat hij als hartstochtelijk vuurwerkfan dit een moeilijk onderwerp vindt. Hij is echter ook geluidstechnicus en hij weet maar al te goed dat de gehoorschade die een vuurwerkbommetje kan veroorzaken, enorm is en dat al het geld dat de overheid uitgeeft aan bijvoorbeeld een dijk om een woonwijk heen, water naar de zee dragen is als je niet in diezelfde wijk die erachter ligt, zorgt dat die bewoners geen gehoorschade zouden kunnen oplopen door afgestoken vuurwerk. Dhr. Blom heeft daarnaast de ervaring in andere steden in de wereld gehad dat vuurwerk afsteken wel degelijk verboden kan worden en dat dit eigenlijk een heel goede zaak is, mits je daarbij de mensen geeft wat ze graag willen, namelijk een prachtig vuurwerk. Als je bijvoorbeeld kijkt hoe het in Sydney gaat...Daar krijgen ze 3 á 4 miljoen mensen op de been om naar het vuurwerk te kijken. Dan gaat het niet alleen meer om de vraag of men de mensen hun pleziertje wil afnemen of niet, maar over de vraag of men hier een economisch evenement kan organiseren met een weerga die enorm is. Er kan enorm veel geld mee worden verdiend als zo'n feestje wordt georganiseerd. De mensen zullen daar heel prettig op reageren en dat is een goede zaak. In de brief die de inspreker heeft gegeven, staan dergelijke zaken ook opgenoemd. Dhr. Blom denkt dat het een goede zaak is, en dat de provincie daar best over na kan denken of voorstellen gedaan kunnen worden en gelobbyd kan worden om misschien niet een algemeen vuurwerkverbod in te stellen, maar er iets van te maken wat een heel positieve wending in dit verhaal gaat betekenen.

Dhr. **De Vey Mestdagh** (D66) wenst zich aan te sluiten bij de opmerking met betrekking tot de bewustwording. Het gaat tenslotte over milieu, een heel belangrijk onderwerp. Het zal een onmogelijkheid zijn om vuurwerk volledig te verbieden. Dhr. De Vey Mestdagh vraagt het College welke mogelijkheden de provincie heeft om hier een rol in te spelen als je het zou willen.

Dhr. **Hoiting** (PvhN) verklaart dat de PvhN het pleidooi van mw. Hazekamp met de uitdaging aan het College om hier iets aan te doen, van harte wil onderschrijven. Het is een belangrijke zaak. Uiterste inspanning is vereist om het vuurwerkgebeuren terug te dringen.

Mw. **Stavast** (GroenLinks) geeft aan dat de commissie heel creatieve, poëtische bijdragen heeft gehoord van de insprekers. Zij dankt de insprekers hiervoor. GroenLinks zat zich bijna af te vragen of dit nu de stille meerderheid is. Het botst wel met de huidige werkelijkheid. Democratie werkt zo dat je lang moet werken om een draagvlak voor nieuwe ideeën te krijgen. Het valt mw. Stavast op dat in de positieve bijdragen van anderen ook twijfel doorklinkt of een verbod ooit zal lukken. Dat lijkt mw. Stavast heel terecht. Getracht kan worden om het concreter te maken. Bewustwording is een codewoord dat voor GroenLinks van grote betekenis is. Het zijn echter wel processen waar men lang aan moet werken. Het enige wat op dit moment gezegd kan worden, is dat GroenLinks nieuwsgierig is naar concretere voorstellen en dat zij een bijdrage wil leveren aan de maatschappelijke discussie hierover.

Dhr. **Haasken** (VDD) dankt de insprekers voor de zorg die zij hier uitspreken. Die zorg deelt te VVD. Het gaat voor een belangrijk deel om grote maatschappelijke thema's. Tegelijkertijd wordt er ook bij gezegd dat het vuurwerk niet voorkomt uit een bepaalde traditie, die het westen niet zou hebben. Dhr. Haasken kan verzekeren dat hij als klein jongetje altijd met carbid heeft geschoten, wel degelijk een traditie die allang bestaat. Het zijn een aantal grootheden, waarbij men zich op gepaste wijze mag aansluiten. Heeft de provincie hier werkelijk een rol in? In die zin past de provincie enige terughoudendheid om ten aanzien van dergelijke grootheden uitspraken te doen.

Mw. **Van der Graaf** (ChristenUnie) verklaart dat de ChristenUnie de stukken met belangstelling heeft gelezen. Te zien is dat de insprekers groot belang aan dit onderwerp hechten, ook gezien de moeite die zij hebben gedaan om het stuk überhaupt hier op de agenda te krijgen. Zoals dhr. Haasken al aangaf heeft dit te maken met grote thema's uit de samenleving. Niet alleen kunnen er milieuproblemen ontstaan door het afschieten van vuurwerk, men heeft te maken met besteding van geld op een verantwoorde manier. Ook als het gaat om gewonden, gevaar voor mensen en dieren. De ChristenUnie vraagt zich af wat de mogelijkheden zijn. Ziet het College mogelijkheden om hier iets aan te doen, zoals het onder de aandacht brengen bij de inwoners van Groningen? De fractie van de ChristenUnie deelt de gevoelens van de insprekers.

Dhr. **Abbes** (CDA) dankt de insprekers. Zo hoort de commissie eens andere verhalen. Het CDA heeft met belangstelling kennis genomen van de stukken. De manier waarop het gaat met inspreken is erg positief. Toen dhr. Abbes de stukken voor het eerst las, vroeg hij zich af wat het uiteindelijke perspectief is. Stuur men aan op een direct vuurwerkverbod, dan vraagt dhr. Abbes zich twee zaken af. A) Valt het allemaal binnen de provinciale kaders? B) Men heeft te maken met een traditie en een stukje folklore. Niets is zo hardnekkig om te veranderen dan tradities die heel oud zijn. Dat neemt niet weg dat het probleem dat hier aangesneden wordt, door de CDA-fractie zeker wordt onderkend. Waar de provincie natuurlijk wel iets mee kan, is het onderwerp milieu. Bewustwording wordt ook genoemd, daar kan het CDA zich ook in vinden. Milieu is natuurlijk een agendapunt dat bij het CDA ook op de agenda staat. De CDA-fractie had niet het gevoel dat het onderwerp nieuw is, want dhr. Abbes leest al jarenlang in de kranten rond Oud en Nieuw wat voor een explosie aan milieuverontreinigende zaken er plaatsvinden, wat de gevolgen zijn voor de dieren en hoe het zit met de geluidsoverlast. Dhr. Abbes had derhalve geen 'Aha-erlebnis'. Hij vindt het echter goed dat men hiermee komt. Van de voorstellen die door dhr. Meijering worden aangedragen, vind dhr. Abbes punt 7 heel realistisch. De provincie zou moeten kijken naar bewustwording bij bedrijven die het vuurwerk produceren om te kijken naar het milieu.

Wellicht kunnen bepaalde adviezen worden gegeven. Dhr. Abbes roep op om in te zoomen op dit aspect, maar zich daarnaast te realiseren dat dit soort processen heel lang lopen en dat het beslist niet van vandaag op morgen gaat veranderen.

Mw. **Schalij** (PvdA) geeft te kennen dat de PvdA in dezelfde richting denkt als de andere fracties. De PvdA is onder de indruk van de moeite die dhr. Meijering en zijn vrienden zich hebben getroost om dit onderwerp op de agenda van de commissie te krijgen. De overheden – de gemeenten en de provincies – hebben hun beleid te aanzien van veiligheid en milieu recentelijk aangescherpt. Als waakzame burger dient men echter altijd alert te blijven en de daarvoor gangbare wegen te bewandelen als je denkt dat de veiligheid in gevaar is of er sprake is van ernstige milieuzaken.

Aan de andere kant is het heel duidelijk een bewustzijnsdiscussie. Hoe kan men dat nu vormgeven? Aan de ene kant wordt het College gevraagd erover na te denken. Mw. Schalij zou het College een praktische suggestie kunnen doen. Landelijk heeft de regering gekozen voor duurzame dinsdag. Dat was een soort landelijke actie waar iedereen ideeën kon inleveren en waarbij men een soort prijsvraag had voor een origineel idee waarvan men dan zou zien of dat uit te voeren was. Misschien dat de provincie een dergelijk initiatief kan nemen. Dat is ook mentaliteitbevorderend om daarover na te denken. Aan de andere kant is men heel afhankelijk van de burgers. Als men ziet dat de burgers zich zo goed inzetten voor zo'n taak, zou mw. Schalij de burgers willen oproepen om hun ideeën om te zetten in een creatief project op de grens van kunst, cultuur en milieu en dit in te dienen. Daarbij kan men aansluiten bij een traditie in de stad Groningen om landelijk aandacht te trekken met bijzondere projecten. Daarvoor is vast wel een pot te vinden bij de provincie – en anders zet de PvdA daar wel voor in – en ook bij de gemeente Groningen. Er zijn fondsen die dat soort initiatieven welgezind zijn. Mw. Schalij roept op om door te gaan, na te denken en geestverwanten te zoeken. Het is hier al eerder gezegd, mentaliteit veranderen gaat heel langzaam. Het zijn zaken waar iedereen mee bezig is, waar iedereen zich zorgen over maakt. De discussie moet ontstaan totdat er voldoende draagvlak is. Als er draagvlak is, komen er ook wel maatregelen. Aan beide kanten is er werk aan de winkel.

Dhr. **Slager** (gedeputeerde) vraagt zich af hoeveel effect een zoek naar een nieuwjaarsreceptie kan hebben. Daar is het eigenlijk allemaal begonnen. Dhr. Meijering had zich voorgenomen om naar de nieuwjaarsreceptie te gaan en kreeg daar een microfoon voor zijn neus met de vraag wat hij graag zou willen veranderen in het komende jaar. Daaruit is eigenlijk alles ontstaan. Het heeft geleid tot brieven en nu ook tot bespreking in deze commissie. Van de zijde van de sprekers is heel duidelijk geworden dat het een belangrijk onderwerp is, met heel veel aspecten. Het is niet alleen geluidsoverlast voor een aantal uren, het is ook voornamelijk milieu. Toch wordt het jaar in, jaar uit breed geaccepteerd, omdat het nu een keer bij de oudejaarsavond hoort. Ieder jaar verschijnen er weer stukken in de krant en ieder jaar wordt men er weer mee geconfronteerd dat het bedrag dat in het lopende jaar aan vuurwerk wordt uitgegeven weer net even meer is dan het jaar daarvoor. Ieder jaar groeit het, ieder jaar wil men blijkbaar meer, ieder jaar moet ook de kracht groter zijn, want ook de omvang van de knallen stopt blijkbaar af. Men is het er over eens dat dit ongewenste ontwikkelingen zijn. Toch denkt de gedeputeerde niet dat men dit zomaar uit de wereld helpt. Welke bevoegdheden heeft de provincie, wat kan de provincie doen? Dit beperkt zich tot de bewustwording, want de regels op dit gebied worden op rijksniveau vastgesteld. Besluit vuurwerk is een rijksbesluit dat voor heel Nederland geldt, waar de normen worden vastgesteld wat toegelaten is en wat niet toegelaten is.

Daar heeft de provincie geen bevoegdheid.

Bij de gemeenten speelt ook iets. Een gemeente kan bepalen welke verkooppunten worden vrijgegeven, binnen welke uren het vuurwerk mag worden afgestoken, maar dat is dan ook alles. De provincie heeft op dit gebied geen bevoegdheden en kan daarom heel weinig doen. Het enige wat overblijft is werken aan bewustwording en mensen ervan overtuigen dat dit geen goede zaak is om het op deze manier te doen. Wat wil het College dan op dit punt? De gedeputeerde roept op om op dit punt met initiatieven te komen,

want als dit breed leeft in de samenleving, dan moeten er projecten uit te ontwikkelen zijn die opgepakt kunnen worden. Dan legt de gedeputeerde het min of meer een beetje terug in het midden van het gezelschap. Hij denkt dat politieke partijen daar een heel grote rol in hebben, enerzijds in het beïnvloeden van de mensen in Den Haag die er over deze wetgeving gaan en anderzijds in het beïnvloeden van de burgerij en het erop wijzen dat dit geen goede zaak is en het bevorderen van de bewustwording.

De **voorzitter** geeft de insprekers de gelegenheid om te reageren.

Dhr. **Pool**: “In de commissie is gesproken over vuurwerktraditie. Ik woon al 43 jaar in Nederland. Ik ken deze traditie niet. Hier en daar is er wat vuurwerk afgestoken, maar zoals het in de laatste jaren gebeurt, heeft het niets meer met traditie te maken. Het heeft alleen maar te maken met overnemen. Ook heb ik hier gehoord dat de provincie er niet zo veel aan kan doen. Daar twijfel ik een klein beetje aan, want in de provincie wordt er ook iets gedaan tegen het overdadige gebruik van alcohol of tegen het overdadig roken. Waarom kan die overheid, hoe klein die overheid ook is, iets doen aan het roken en aan het consumeren van alcohol en niets aan de overlast van vuurwerk? Het vuurwerk geeft niet alleen een auditieve overlast, maar ook op de omgeving, want de zware metalen zorgen ervoor...”

Dhr. **Meijering**: “Ik ben een beetje emotioneel. Ik ben erg geraakt. Ik vind het jammer dat hier de helft van de burgers inmiddels vertrokken is. Ik had het mooi gevonden als het onderwerp bij elkaar was gebleven, de insprekers gecombineerd met de reacties van de Statenleden, de vertegenwoordigers van het volk, en vervolgens een nadere reactie van een minuut. De helft van de burgers is inmiddels vertrokken die heel erg betrokken waren. Daar was ook een inspreker bij, die zei nu andere plannen te hebben. Er zijn landen waar je, als je je mond open doet, als je inspreekt, als je je stem laat horen, wordt opgesloten of je wordt gekeeld. Gelukkig wonen we hier in eens democratische samenleving en kunnen wij onze stem laten horen. Ik moet zeggen dat de provincie daar een goed voorbeeld van is. Zelfs zo goed dat de gemeente Groningen – onze hoofdstad – daar nog heel veel van kan leren. Ik heb de afgelopen paar dagen een boek geschreven. Dar wil ik nu graag aan de voorzitter overhandigen als eerste exemplaar. Alle leden van de Staten krijgen dit boekwerk. Het heet ‘Woensdag de 13de’. Daar staat alles in. Lees het alstublieft van a tot z. Het is het afgelopen weekend geschreven en het gaat ook naar de leden van de gemeenteraad en het gaat ook linea recta door naar de leden van de Tweede Kamer. U neemt een historisch advies met elkaar. Leg het niet bij het College neer. Neem uw verantwoordelijkheid! Dank u.”

Dhr. Meijering overhandigt de voorzitter een boek en een T-shirt.

Dhr. **Meijering**: “Dit is in het weekend in de nacht geschreven. Het gaat over list en bedrog, het gaat in tegen onrecht, het gaat over machtsmisbruik, intimidatie en bureaucratie. Alles staat erin, inclusief vuurwerk. Nog één ding: zet het op de agenda ieder jaar en laat het vuurwerk worden. Hier, hier, hier moet het gebeuren! Niet bij het college, dat is verder weg. En de burgers hebben hun best gedaan. Dank u wel.”

De **Voorzitter** bedankt dhr. Meijering.

Dhr. **Meijering**: “Titia Lodewegen, een beroemde, betrokken dichteres, heeft een prachtig gedicht gemaakt. Ik wens u een heel wijs besluit. Ga met elkaar in conclaaf! U heeft een gemeenschappelijk doel!”

De **Voorzitter** vraagt of er behoefte is een aan tweede termijn. Er is een brede oproep gedaan om aan bewustwording te werken, zelfs een enkele oproep om dit onderwerp in het milieubeleid op te nemen. Dhr. Slager heeft de bal weer teruggespeeld. Is er behoefte aan een tweede termijn?

Dhr. **Keurentjes** (CDA) is benieuwd of de geachte inspreker ook voor de commissie of de Staten zo'n mooi T-shirt heeft.

De **Voorzitter** antwoordt dat dit verzoek wordt toegevoegd aan het verslag en dat Dhr. Keurentjes hier misschien een e-mail aan kan wagen. Hierover dient niet in gesprek te gaan.

Mw. **Hazekamp** (PvdD) is blij dat de volledige Staten hebben aangegeven dat het een belangrijk en serieus probleem is, dat ook niet wordt gewacht tot 1 januari en me weer in de krant leest dat er allemaal aan de hand is geweest. Mw. Hazekamp hoopt dat het college zelf ook met voorstellen komt. De PvdD zal de komende maanden zeker met de sprekers aan de slag gaan om een en ander verder uit te werken. De PvdD is blij met de toezegging van de gedeputeerde dat hij kijkt wat de mogelijkheden zijn voor uitvoering van die voorstellen.

Dhr. **Hoiting** (PvH) merkt op dat de gedeputeerde aangaf dat hij het balletje terugspeelt naar de burgers en mogelijk de Staten. Betekent dat dan ook dat het College de uitdaging die eerder geformuleerd is door de PvdD aan het College om hier werk van te maken, naast zich neerlegt en dat het College hier verder uit eigen beweging niets mee gaat doen?

Dhr. **Blom** (SP) wil de sprekers aanraden om met hun initiatieven vooral ook richting andere overheden te gaan, bijvoorbeeld de gemeente Groningen, en het dan te zoeken in een realistische oplossing in de zin van een combinatie van het vuurwerkverbod met het organiseren van een evenement waar die mensen die dat feestje wel willen hebben, op af te kunnen komen. Dhr. Blom denkt dat men op die manier veel kans zou kunnen hebben. Dan zou ook de provincie daar misschien een steentje aan kunnen bijdragen.

Dhr. **Slager** (gedeputeerde) verklaart in eerste termijn getracht te hebben aan te geven dat de wettelijke bevoegdheden van de provincie erg gering zijn, dat het Rijk en gemeenten zijn die wat dat betreft aan zet zijn. Als er initiatieven uit het midden van deze vergadering komen, wil het College daar wel naar kijken. Wat het College wel kan, is bij het onderdeel jeugd en gezondheid en dergelijke dit element betrekken. Om vuurwerk te verbieden, en dergelijke, daarvoor heeft het College geen mogelijkheden. De vraag van dhr. Hoiting is hiermee ook beantwoord. Als er initiatieven komen, wil het College daar best naar kijken, verder zal het College kijken of er raakvlakken zijn met andere onderdelen.

De **Voorzitter** sluit het agendapunt af. Het punt kan op de C-lijst van de Statenvergadering.